

čudesni svet zelenih predatora

Predator

U šarolikom spektru biotskih interakcija koje vladaju u živom svetu, ekološkim značajem svakako se izdvajaju **odnosi ishrane**. Karakteristični tip interakcija u kojima jedan organizam (**predator**), da bi se prehranio, napada i, po pravilu, ubija drugi (**žrtva**), naziva se **predacija**.

Predacija je svojstvena pre svega životinjama: neke životinje se hrane biljkama (**herbivori**), a neke drugim životinjama (**karnivori**).

Međutim, i u biljnom svetu, mada veoma retko, postoji pojava predacije. Biljke predatori pomoću posebno metamorfoziranih organa hvataju i vare sitnije životinje, najčešće insekte. Ove biljke se nazivaju **karnivorne** ili **insektivorne biljke**, a često ih popularno zovu mesožderke ili muholovke.

Dionea muscipula

Da li postoje biljke ljudožderke?

Ovo nije često postavljano pitanje, ali u nekim afričkim zemljama prisutno je verovanje da postoji "madagaskarsko drvo ljudožder".

Međutim, ako nekim biljkama mesožderkama ponudite parčence ljudske kože ili nekog drugog tkiva, nakon izvesnog vremena zapanjićete se rezultatom: parčence će biti potpuno svařeno.

Čime se hrane mesožderke?

Ne postoje biljke koje "napadaju" veće životinje. Neki tropski predstavnici ove zanimljive grupe predatora mogu "uloviti" sitniju ribicu, zalutalog kolibrija ili omanjeg sisara, mada je njihov osnovni jelovnik sastavljen od različitih vrsta zglavkara, a krupniji zalogaji predstavljaju slučajnost.

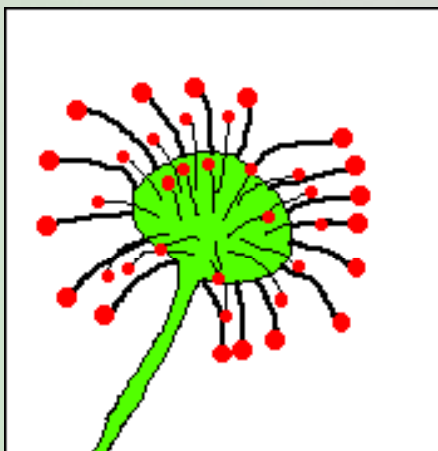

Šta mi se danas nudi za doručak?

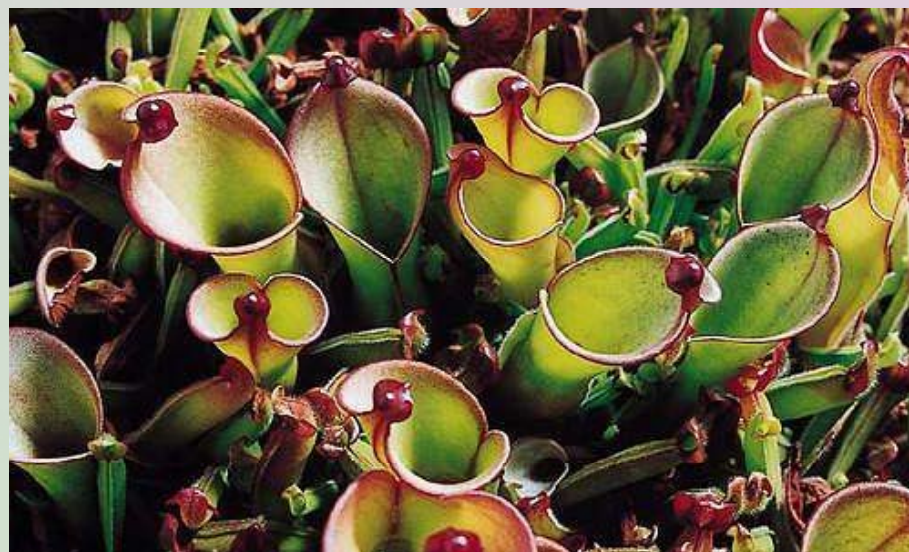
Da li je reč o pohlepi ili adaptaciji?

Karnivorne biljke, naravno, nisu obični proždrljivci nevinih životinja. Kao i sve druge biljke i one obavljaju proces fotosinteze i na taj način onezbeđuju sebi organske materije. Takođe, pomoću korenovog sistema ili na neki drugi način upijaju mineralne materije iz podloge na kojoj ili u kojoj žive. Međutim, mineralna ishrana ovih biljaka je osnovni uzrok pojavljivanja ove osobine u toku evolucije. Karnivorne biljke žive na podlozi siromašnoj solima azota i fosfora, koje nadoknađuju iz tela životinja.

Biljke kod kojih postoji i autotrofni i heterotrofni tip ishrane nazivaju se **miksotrofne biljke**.

Pojavu predacije kod biljaka uočio je Čarls Darvin, koji je 1875. godine u knjizi "Insektivorne biljke" opisao veliki broj karnivornih biljaka iz čitavog sveta.

Kako mesožderke hvataju plen?

Karnivorne biljke sa pasivnim tipom hvatanja životinja

- biljke sa lepljivim listovima
- biljke čije su liske preobražene u meškove ili trubice

Karnivorne biljke sa aktivnim tipom hvatanja životinja

- biljke sa pokretljivim trepljama ili liskama
- biljke sa liskama koje se sklapaju iznad žrtve
- biljke sa meškovima u koje žrtva dospeva po principu vakum pumpe

Mehanizmi za lov

Varenje ulovljenog plena

Tentakule kod *Drosera*

Žlezde na površini lista kod
Pinguicula

Muholovci u službi insekata

Roridula i njen čistač

Parmelidae

Sistematska pripadnost

Danas je poznato oko 450 vrsta karnivornih biljaka, koje mahom pripadaju familijama *Sarraceniaceae*, *Nepenthaceae*, *Saxifragaceae*, *Droseraceae* i *Lentibulariaceae* (*Utriculariaceae*).

Droseraceae

Drosera rotundifolia

Sphagnum

Droseraceae

Dionea muscipula

Droseraceae

Drosophyllum lusitanicum

Aldrovanda vesiculosa

Byblidaceae

Byblis gigantea

Byblidaceae

Byblis filiformis

Sarraceniaceae

Sarracenia purpurea

Sarracenia oreophila

Sarraceniaceae

Darlingtonia californica

sarracenia.com

Sarraceniaceae

Heliamphora heterodoxa

Cephalotaceae

Cephalotus follicularis

Nepenthaceae

sarracenia.com

Nepenthes bicalcarata

Nepenthes sp.

Lentibulariaceae

Utricularia vulgaris

Lentibulariaceae

Pinguicula leptoceras

